

SIKKERHETS DATABLAD

Aspen 4

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato	16.07.2018
Revisjonsdato	09.07.2018

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	Aspen 4
Synonymer	Aspen 4t

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Funksjon	Beskrivelse: Brensel
Kjemikaliets bruksområde	Brensel for totaktsmotorer.
Relevant identifiserte bruksområder	SU0-2 Andre aktiviteter knyttet til produksjon og tjenester (NACE kode skal kun brukes: se siste raden)SU1 Jordbruk, skogbruk, fiskeSU19 Bygg- og anleggsarbeidSU21 Private forbrukere Private husholdninger (= allmennheten = forbrukere)SU22 Profesjonell bruk Offentlige tjenester (administrasjon, utdanning, underholdning, tjenester, håndverkere)PC13 BrennstofferAC03 Maskineri og tilhørende mekanisk materiell
Kjemikallet kan brukes av forbrukere	Ja

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Produsent

Firmanavn	Lantmännen Aspen AB
Postadresse	Iberovägen 2
Postnr.	SE-438 54
Poststed	Hindås
Land	Sverige
Telefon	800 57 380
E-post	aspensds@lantmannen.com

Hjemmeside	http://www.aspenfuels.com/
------------	---

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: 112
	Beskrivelse: SOS
	Telefon: 22 59 13 00
	Beskrivelse: Giftinformasjonen

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Flam. Liq. 1
	Asp. Tox. 1
	Skin Irrit. 2
	STOT SE 3
	Aquatic Chronic 4
	H224
	H304
	H315
	H336
	H413

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Varselord	Fare
Faresetninger	H224 Ekstremt brannfarlig væske og damp. H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene. H315 Irriterer huden. H336 Kan forårsake dødsighet eller svimmelhet. H413 Kan forårsake skadelige langtidsvirkninger for liv i vann.
Sikkerhetssetninger	P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P210 Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt. P260 Ikke innånd støv / røyk / gass / tåke / damp / aerosoler. P262 Må ikke komme i kontakt med øyne, huden eller klær. P301+P310 VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. P331 IKKE framkall brekning. P501 Innhold / beholder leveres til Εγκριμένο σημείο απόρριψης αποβλήτων σε μη σφραγισμένα δοχεία.

Følbar merking	Ja
Barnesikring	Ja

2.3. Andre farer

Helseeffekt	I høye konsentrasjoner kan damper irritere svelg og luftveier og forårsake hoste. Kan forårsake kvalme, hodepine, svimmelhet og forgiftning. Narkose i høye konsentrasjoner. Langvarig hudkontakt kan forårsake rødhet, irritasjon og tørr hud.
-------------	--

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Alkylat	CAS-nr.: 68527-27-5, 664741-64-6 REACH reg. nr.: 01-2119471477-29-xxxx, 01-2119485026-38-xxxx	Flam. Liq. 1; H224 Asp. Tox. 1; H304 Skin Irrit. 2; H315 STOT SE 3; H336 Aquatic Chronic 2; H411	80 - 95 %
Isomerat	CAS-nr.: 64741-70-4 REACH reg. nr.: 01-2119480399-24	Flam. Liq. 1; H224 Asp. Tox. 1; H304 Aquatic Chronic 2; H411 Skin Irrit. 2; H315 STOT SE 3; H336	5 - 15 %
n-Butan	CAS-nr.: 106-97-8 REACH reg. nr.: 01-211947469 1-31	Flam. Gas 1; H220 Press. Gas; H280	0 - 4 %
Isopentan	CAS-nr.: 78-78-4 EC-nr.: 201-142-8 REACH reg. nr.: 01-2119475602-38-0004	Flam. Liq. 1; H224 Asp. Tox. 1; H304 STOT SE 1; H336 Aquatic Chronic 2; H411	< 2.5 %
Bemerkning, komponent	n-hexan <3%. Benzen <0,1%. Ingrediens miljøklassifisering støttes ikke av test på blandingen.		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Ved brann og eksplosjon: Forlat straks faresonen og hold uvedkommende borte. Sårede personer skal straks bringes ut av faresonen. Vær oppmerksom på faren for sjokk hos tilsynelatende uskadede personer. Ved pustevansker, flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet.
Innånding	Frisk luft og hvile. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Ta straks av tilsølte klær og vask huden med såpe og vann.
Øyekontakt	Skyll straks med vann i flere minutter. Påse at eventuelle kontaktlinser er fjernet fra øyet før skylling.
Svelging	FREMKALL IKKE BREKNING! Kontakt lege øyeblikkelig. Fremkall ikke brekning. Ved brekninger må hodet holdes så lavt at mageinnholdet ikke kommer ned i lungene. Kjemisk lungebetennelse kan oppstå hvis produktet kommer ned i lungene ved innånding, inntak eller brekninger.

Leger skal ta stilling til mulig magesvikt.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Avfetter huden. Kan gi sprekke dannelse og eksem. Fare for kjemisk lungebetennelse ved aspirasjon. Damp kan irritere luftveier og lunger.
Forsinkede symptomer og virkninger	Advarsel! Dette produktet er skadelig for helse. Produktet kan være aspirert og forårsake kjemisk lungebetennelse som kan være dødelig.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Medisinsk behandling	Behandle symptomatisk.
Medisinsk overvåking av forsinkede effekter	Depresjon av sentralnervesystemet med narkotiske effekter som døsighet, narkose, redusert årvåkenhet, tap av reflekser, manglende koordinering og svimmelhet.
Annen informasjon	FREMKALL IKKE BREKNING! Inntrenging i lungene etter inntak eller oppkast kan forårsake kjemisk pneumonitt.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Ved brannslukking benyttes skum, karbondioksid, pulver eller vanntåke.
Uegnede slokkingsmidler	Ikke bruk vannstråle ved brannslukking da dette vil spre brannen.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Meget brannfarlig væske og damp. Fjern alle tennkilder dersom dette kan gjøres på en sikker måte. Meget eksplosjonsfarlig hvis damper utsettes for åpen ild.
----------------------------	--

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Ved utilstrekkelig ventilasjon skal åndedrettsvern benyttes. Bruk påkrevd personlig verneutstyr
Brannslukningsmetoder	Beholdere i nærheten av brann flyttes straks eller kjøles med vann. Unngå vann i konsentrert stråle direkte mot brannpunktet da dette vil spre ilden. Vær oppmerksom på faren for etterantennelse og eksplosjon.
Annen informasjon	Damp er tyngre enn luft og kan spre seg langs gulvet og i bunnen av beholdere. Damp kan antennes av en gnist, en varm flate eller en glo.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Røyking og bruk av åpen ild og andre antennelseskilder er forbudt. Ventiler godt. Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes egnet åndedrettsvern. Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet.
---	---

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Unngå utslipp i avløp, jord og vannløp. Samle opp søll/spill i sand, jord eller annet egnet absorberende materiale. Ved større utslipp til avløp/vannmiljø informeres lokale
--	--

myndigheter.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding	Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Større mengder søl dekkes til med skum.
Annen informasjon	Fjern enhver tennkilde, vær oppmerksom på eksplosjonsfaren.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Hvis du ønsker mer informasjon om personlig beskyttelse, kan du se punkt 8. Hvis du ønsker mer informasjon om avhending, kan du se punkt 13.
-------------------	--

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Brannfarlig eller brennbar: Holdes adskilt fra oksiderende stoffer, varme og flammer. Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet.
------------	--

Beskyttelsestiltak

Tiltak for å hindre brann	Oppbevares kjølig. Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. — Røyking forbudt.
Tiltak for å hindre aerosol- og støvdannelse	Sørg for god ventilasjon.
Tiltak for å beskytte miljøet	Unngå utslipp til avløp.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Oppbevares i godt lukket originalemballasje på et godt ventilert sted. Oppbevares ved temperaturer under 50°C. Lagres som brannfarlig væske.
Forhold som skal unngås	Må ikke utsettes for varme, gnister eller åpen ild.

Betingelser for sikker oppbevaring

Tekniske tiltak og lagringsbetingelser	Elektrisk utstyr skal være gnistsikret hvis det er fare for eksplosjon.
Råd angående samlagring	Brannfarlige væsker oppbevares adskilt fra brannfarlig gass og meget brannfarlige materialer. Brannfareklasse: 1
Ytterligere informasjon om lagringsforhold	Større mengder og lagerbeholdninger skal oppbevares i henhold til nasjonal forskrifter om oppbevaring av brannfarlige væsker.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder	Identifiserte bruksområder for dette produktet er beskrevet i punkt 1.2.
------------------------	--

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
---------------	----------------	-------	---------

n-Butan	CAS-nr.: 106-97-8	Opprinnelsesland: NO 8 t. normverdi: 600 mg/m ³ 8 t. normverdi: 250 ppm
Isopentan	CAS-nr.: 78-78-4	Opprinnelsesland: EU 8 t. normverdi: 1000 ppm 8 t. normverdi: 3000 mg/m ³ Opprinnelsesland: NO TLV 8 t. normverdi: 250 ppm 8 t. normverdi: 750 mg/m ³ Grense korttidsverdi Verdi: 250 ppm Grense korttidsverdi Verdi: 750 mg/m ³
n-Hexan	CAS-nr.: 110-54-3	Opprinnelsesland: EU 8 t. normverdi: 72 mg/m ³ 8 t. normverdi: 20 ppm Kilde: 2006/15/EG
Toluen	CAS-nr.: 108-88-3	Opprinnelsesland: EU 8 t. normverdi: 192 mg/m ³ 8 t. normverdi: 50 ppm Grense korttidsverdi Verdi: 384 mg/m ³ Grense korttidsverdi Verdi: 100 ppm Grense korttidsverdi Avgrensingsperiode: 15 min Opprinnelsesland: NO 8 t. normverdi: 25 ppm 8 t. normverdi: 94 mg/m ³ Grense korttidsverdi Verdi: 25 ppm Takverdi Takverdi: 94 mg/m ³
Benzen	CAS-nr.: 71-43-2	Opprinnelsesland: EU 8 t. normverdi: 3.25 mg/m ³ 8 t. normverdi: 1 ppm Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: H Kilde: 2004/37/EG Opprinnelsesland: Norge 8 t. normverdi: 1 ppm 8 t. normverdi: 3 mg/m ³ Grense korttidsverdi Verdi: 1 ppm Grense korttidsverdi Verdi: 3 mg/m ³

Annen informasjon om grenseverdier Petroleumsarbeidets eksponeringsgrenser gjelder både for alkylat og isomerat.

DNEL / PNEC

Komponent Alkylat

DNEL	<p>Gruppe: Profesjonell Eksponeeringsvei: Akutt innånding (systemisk) Verdi: 1300 mg/m³ Kommentarer: 15 min Kommentarer: 68527-27-5</p> <p>Gruppe: Profesjonell Eksponeeringsvei: Akutt innånding (lokal) Verdi: 1100 mg/m³ Kommentarer: 15 min Kommentarer: 68527-27-5</p> <p>Gruppe: Profesjonell Eksponeeringsvei: Langtids, innånding (lokal) Verdi: 840 mg/m³ Kommentarer: 8 h Kommentarer: 68527-27-5</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Akutt innånding (systemisk) Verdi: 1200 mg/m³ Kommentarer: 15 min Kommentarer: 68527-27-5</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Akutt innånding (lokal) Verdi: 640 mg/m³ Kommentarer: 15 min Kommentarer: 68527-27-5</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Langtids, innånding (lokal) Verdi: 180 mg/m³ Kommentarer: 24 h Kommentarer: 68527-27-5</p>
Komponent	Isomerat
DNEL	<p>Gruppe: Profesjonell Eksponeeringsvei: Akutt innånding (systemisk) Verdi: 1300 mg/m³ Kommentarer: 15 min</p> <p>Gruppe: Profesjonell Eksponeeringsvei: Akutt innånding (lokal) Verdi: 1100 mg/m³ Kommentarer: 15 min</p> <p>Gruppe: Profesjonell Eksponeeringsvei: Langtids, innånding (lokal) Verdi: 840 mg/m³ Kommentarer: 8 h</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Akutt innånding (systemisk) Verdi: 1200 mg/m³ Kommentarer: 15 min</p>

Komponent	<p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Akutt innånding (lokal) Verdi: 640 mg/m³ Kommentarer: 15 min</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Langtids, innånding (systemisk) Verdi: 180 mg/m³ Kommentarer: (24 h)</p>
	Isopentan
DNEL	<p>Gruppe: Profesjonell Eksponeeringsvei: Langtids, dermal (systemisk) Verdi: 432 mg/kg bw/day</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Langtids, dermal (systemisk) Verdi: 214 mg/kg bw/day</p> <p>Gruppe: Profesjonell Eksponeeringsvei: Langtids, innånding (systemisk) Verdi: 3000 mg/m³</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Langtids, innånding (systemisk) Verdi: 643 mg/m³</p> <p>Eksponeeringsvei: Langtids, oral (systemisk) Verdi: 214 mg/kg bw/day</p> <p>Verdi: 1296 mg/kg bw/day Kommentarer: NOAEL</p> <p>Verdi: 1070 mg/kg bw/day Kommentarer: NOAEL</p> <p>Verdi: 9000 mg/m³ Kommentarer: NOAEC</p> <p>Verdi: 3215 mg/m³ Kommentarer: NOAEC</p> <p>Verdi: 1070 mg/kg bw/day Kommentarer: NOAEL DNELs are derived from the Indicative Occupational Exposure Limit (IOEL) for Pentane, Isopentane, and Neopentane</p>
PNEC	<p>Eksponeeringsvei: Ferskvann Kommentarer: 2.6 x 10⁽⁻⁶⁾ mg/l</p> <p>Eksponeeringsvei: Saltvann Verdi: 0.0000055 µg/l Kommentarer: 5.5 x 10⁽⁻⁹⁾ mg/l</p> <p>Eksponeeringsvei: Sediment i ferskvann Verdi: 0.0036 µg/l Kommentarer: 3.6 x 10⁽⁻⁶⁾ mg/kg</p>

Eksponeeringsvei: Sediment i saltvann
Kommentarer: $6.7 \times 10^{(-9)}$ mg/l

Eksponeeringsvei: Jord
Kommentarer: $1.6 \times 10^{(-8)}$ mg/kg
Kommentarer: Natural

Eksponeeringsvei: Jord
Kommentarer: $3.5 \times 10^{(-8)}$ mg/kg
Kommentarer: Agricultural.

Eksponeeringsvei: Vann
Kommentarer: $1.3 \times 10^{(-6)}$ mg/l

Eksponeeringsvei: Luft
Kommentarer: $9.2 \times 10^{(-5)}$ mg/m³
Kommentarer: PNEC for isopentane has been derived using the HC5 statistical extrapolation method and the target lipid model.

8.2. Eksponeeringskontroll

Varselsskilt

Forholdsregler for å hindre eksponeering

Egnede tekniske tiltak	Ikke håndter nær mat og drikke. Det skal være tilgang til håndvask med tilhørende såpe, rensekrem og fet krem. Administrativ norm for eksponeering skal overholdes, og faren for innånding av damper og sprøytetåke skal gjøres minst mulig.
Tekniske tiltak for å hindre eksponeering	Sørg for tilstrekkelig generell og lokal avtrekksventilasjon.

Øye- / ansiktsvern

Ytterligere øyeverntiltak	Kontaktlinser må ikke brukes ved arbeid med dette stoffet.
Øyevern, kommentarer	Ved fare for sprut, bruk godkjente vernebriller.

Håndvern

Egnede materialer	Nitrilgummi.
Nødvendige egenskaper for håndbeskyttelse	Skyddsklass: 6 EN 374. EN 420
Gjennomtrengningstid	Verdi: > 8 time(r)
Tykkelsen av hanskemateriale	Verdi: ≥ 0.4 mm
Håndbeskyttelse, kommentar	Ved risiko for direkte kontakt eller sprut bør det brukes vernehansker. Væsken kan trenge gjennom hanskene. Skift derfor hansker ofte.

Hudvern

Egnede verneklær	Bruk egnede verneklær for å beskytte mot mulig hudkontakt.
Ytterligere hudbeskyttelsestiltak	Vask straks tilsølt hud med såpe og vann.
Hudbeskyttelse, kommentar	Ta av tilsølte klær og vask huden grundig med såpe og vann når arbeidet er ferdig. Vær oppmerksom på at forurenset tøy kan utgjøre risiko for brann og / eller eksplosjon. Personlig verneutstyr skal oppbevares atskilt fra andre klær.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern nødvendig ved	Under normale bruksforhold er åndedrettsbeskyttelse ikke nødvendig.
Oppgaver som trenger åndedrettsvern	Ved utilstrekkelig ventilasjon skal åndedrettsvern benyttes. Åndedrettsvern skal brukes hvis luftforurensningen overstiger administrativ norm (AN).
Anbefalt utstyrstype	Bruk egnet åndedrettsvern med gassfilter, type AX.
Ytterligere åndedrettsverntiltak	All håndtering skal foregå på godt ventilert sted.
Åndedrettsvern, kommentarer	Filter med halv maske. Filterutstyr kan brukes i maksimalt 2 timer per gang.

Hygiene / miljø

Spesifikke hygienetiltak	Ta straks av gjennomtrengelige klær som er blitt våte. RØKING FORBUDT I ARBEIDSOMRÅDET!
--------------------------	--

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering	Bør ikke komme ned i avløp. Meld fra til ansvarlig myndighet (politi/kommuneingeniør/miljøvernssjef/KLIF) ved større spill/lekkasjer.
Miljømessig eksponeringskontroll, kommentarer	VOC.

Eksponeringskontroll

Tiltak ved privat bruk av kjemikalier	Dette produktet skal ikke brukes under dårlige ventilasjonsforhold. Ta av tilsølte klær og vask huden grundig med såpe og vann når arbeidet er ferdig. God personlig hygiene er nødvendig. Vask hender og tilsølte områder med vann og såpe før arbeidsplassen forlates.
---------------------------------------	--

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Klar, gulaktig væske
Farge	Gulbrun
Lukt	Petroleum.
pH	Status: I handelsvare Kommentarer: Ikke relevant.
	Status: I løsning

	Kommentarer: Ikke relevant.
Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Kommentarer: Ikke relevant.
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: 30 -205 °C Metode: EN ISO 3405
	Verdi: 75 °C Metode: NFPA®30 (USA)
Flammepunkt	Verdi: < 0 °C
Fordampningshastighet	Verdi: > 1000 Metode: BuAc=100
Nedre eksplosjonsgrense m/enhet	Verdi: 1 vol%
Øvre eksplosjonsgrense m/enhet	Verdi: 8 vol%
Damptrykk	Verdi: 55 - 65 kPa Metode: EN 13016-1 Temperatur: = 37.8 °C
Damptetthet	Verdi: > 1 Referanse-gass: Luft.
Relativ tetthet	Verdi: 690 - 720 kg/m ³ Metode: EN ISO 12185
Løslighet	Kommentarer: Lett oppløselig i: Hydrokarboner. Kommentarer: Løselighet(er): > 1- 6 mg/l
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	Verdi: 4.3 - 4.8 Kommentarer: Kow - Uspesifisert, estimert verdi av blandingen.
Selvantennelighet	Verdi: > 300 °C
Viskositet	Verdi: < 1 mm ² /s Temperatur: = 40 °C

9.2. Andre opplysninger

Fysikalske farer

Brannfarlige væsker	Klassifisering: H224 Ekstremt brannfarlig væske og damp.
Ledningsevne	Verdi: 0.0002 µS/m Metode: EN 15938 Kommentarer: (200 pS/m) Temperatur: = 20 °C
Gassgruppe	Kommentarer: IIA.

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Det er ingen kjent reaktivetsrisiko forbundet med dette produktet.
-------------	--

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet

Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner

Inneholder en flyktig komponent. Damp kan danne eksplosive blandinger med luft.

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås

Unngå varme, flammer og andre antennelseskilder.

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås

Unngå kontakt med oksiderende stoffer.

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter

Ingen under normale forhold.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Komponent	Alkylat
Akutt giftighet	<p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Oral Metode: OECD 401 Verdi: > 5000 mg/kg Forsøksdyreart: rotte Kommentarer: 68527-27-5</p> <p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LC50 Eksponeringsvei: Innånding. Metode: OECD 403 Verdi: > 5610 mg/m³ Forsøksdyreart: rotte Kommentarer: 68527-27-5</p> <p>Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Dermal Metode: OECD 402 Verdi: > 2000 mg/kg bw Forsøksdyreart: Kanin Kommentarer: 68527-27-5</p> <p>Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Oral Verdi: > 5000 mg/kg Forsøksdyreart: rotte Kommentarer: 64741-64-6</p> <p>Testet effekt: LD50</p>

Komponent	<p>Eksponeeringsvei: Dermal Verdi: > 2000 mg/kg Forsøksdyreart: Kanin Kommentarer: 64741-64-6</p> <p>Testet effekt: LC50 Eksponeeringsvei: Innånding. Verdi: > 5.2 mg/l Forsøksdyreart: rotte Test referanse: 4 hr Kommentarer: 64741-64-6</p>
	Isomerat
Akutt giftighet	<p>Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Oral Metode: OECD 401 Verdi: > 5000 mg/kg Forsøksdyreart: rotte</p> <p>Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Dermal Metode: OECD 402 Verdi: > 5000 mg/kg Forsøksdyreart: Kanin</p> <p>Testet effekt: LC50 Eksponeeringsvei: Innånding. Metode: OECD TG 403 Verdi: > 5610 mg/m³ Forsøksdyreart: rotte</p>
	n-Butan
Akutt giftighet	<p>Testet effekt: LC50 Eksponeeringsvei: Innånding. Metode: Beregnes. Verdi: > 20 mg/l</p>
Komponent	Isopentan
Akutt giftighet	<p>Type toksisitet: Akutt Eksponeeringsvei: Oral Metode: Read-across: n-pentane. Verdi: > 2000 mg/kg Forsøksdyreart: Rat</p> <p>Type toksisitet: Akutt Eksponeeringsvei: Oral Metode: Read-across: cyclopentane. Verdi: > 5000 mg/kg Forsøksdyreart: Rat</p> <p>Type toksisitet: Akutt Eksponeeringsvei: Innånding. Metode: Read-across: cyclopentane. Verdi: > 25.3 mg/l</p>

Forsøksdyreart: Rat
Type toksisitet: Subkronisk
Testet effekt: NOEC
Eksponeeringsvei: Innånding.
Verdi: > 2220 ppm
Forsøksdyreart: Rat
Kommentarer: Organ.

Type toksisitet: Kronisk
Testet effekt: NOEC
Eksponeeringsvei: Innånding.
Verdi: > 6646 ppm
Forsøksdyreart: Rat
Kommentarer: Neurologisk.

Øvrige helsefareopplysninger

Komponent	Alkylat
Hudetsing / hudirritasjon, testresultat	<p>Toksisitet typen: Etsende på hud Metode: OECD 404 Resultat av evaluering: Langvarig kontakt kan forårsake rødhet, irritasjon og sprekkdannelse. 64741-64-6 Kommentarer: Irriterer luftveiene. Stoffet virker irriterende på slimhinnen og kan eventuelt gi magesmerter ved svelging. 68527-27-5</p>
Hudetsing / hudirritasjon, annen informasjon	Irriterende. Gass/damp kan irritere luftveier/lunger. Væsken virker irriterende på slimhinner og kan eventuelt gi magesmerter ved svelging.
Innånding	<p>Innånding av oljetåke eller damp som dannes ved oppvarming av produktet, irriterer luftveiene og forårsaker hoste. I høye konsentrasjoner virker damper og sprøytetåke sløvende og kan forårsake hodepine, tretthet, svimmelhet og kvalme.</p>
Hudkontakt	Produktet/stoffet virker avfettende på huden. Langvarig eller gjentatt kontakt fører til uttørring.
Svelging	Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging.
Kjønnsцелеmutagenitet	Kommentarer: Inneholder <0,1% benzen. Produktet trenger ikke å bli klassifisert som kreftfremkallende, mutagen eller reproduksjonstoksisk (CMR) på grunn av lave konsentrasjoner av komponenter som er mistenkt eller kjent som CMR.
Kreftfremkallende egenskaper	Kommentarer: Inneholder <0,1% benzen. Produktet trenger ikke å bli klassifisert som kreftfremkallende, mutagen eller reproduksjonstoksisk (CMR) på grunn av lave konsentrasjoner av komponenter som er mistenkt eller kjent som CMR.
Komponent	Alkylat
Kreftfremkallende egenskaper	<p>Resultat av evaluering: På basis av tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt. 68527-27-5 Test referanse: OECD 451 Kommentarer: Inneholder et stoff som muligens kan være kreftfremkallende. 64741-64-6</p>
Reproduksjonstoksisitet	Kommentarer: Inneholder <0,1% benzen. Produktet trenger ikke å bli klassifisert som

Komponent	kreftfremkallende, mutagen eller reproduksjonstoksisk (CMR) på grunn av lave konsentrasjoner av komponenter som er mistenkt eller kjent som CMR.
STOT – enkelteksponering, testresultater	Alkylat Toksisitet typen: Akutt Spesifikk effekt: Depresjon av sentralnervesystemet med narkotiske effekter som dødsighet, narkose, redusert årvåkenhet, tap av reflekser, manglende koordinering og svimmelhet. Toksisitet typen: Kronisk Resultat av evaluering: På basis av tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt. Test referanse: OECD 410 OECD 412 OECD 453 EPA OPPTS 870.3465
Vurdering av bestemt målorgan SE, klassifisering	Depresjon av sentralnervesystemet med narkotiske effekter som dødsighet, narkose, redusert årvåkenhet, tap av reflekser, manglende koordinering og svimmelhet.
Komponent	Alkylat
Aspirasjonsfare, testresultater	Kommentarer: Lungebetennelse kan oppstå dersom oppkast som inneholder løsningsmiddel, kommer ned i lungene. FREMKALL IKKE BREKNING hvis produktet er petroleumsbasert. Fare for aspirasjon og kjemisk lungebetennelse. Inntak av selv små mengder kan være dødelig.
Aspirasjonsfare grunnet hydrokarboninnhold, kommentarer	H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
Aspirasjonsfare, kommentarer	Fare for kjemisk lungebetennelse ved aspirasjon.

Symptomer på eksponering

I tilfelle svelging	Inntak kan forårsake kraftig irritasjon i munn, spiserør og mage-tarmsystemet. Lungebetennelse kan oppstå dersom oppkast som inneholder løsningsmiddel, kommer ned i lungene.
I tilfelle hudkontakt	Avfetting, uttørring og oppsprekking av huden.
I tilfelle innånding	Innånding av oljetåke eller damp som dannes ved oppvarming av produktet, irriterer luftveiene og forårsaker hoste.
Annen informasjon	Organiske løsningsmidler kan ved overeksponering påvirke sentralnervesystemet og forårsake svimmelhet og beruselse, og ved svært høye konsentrasjoner bevisstløshet og død.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Akutt akvatisk fisk	Verdi: > 100 mg/l Testvarighet: 96h Art: Danio rerio Metode: OECD TG no. 203 (2004) Test referanse: Test report 046/13. Kommentarer: LL50.Resultat for blandingen.
Komponent	Alkylat
Akutt akvatisk fisk	Verdi: 8,2 mg/l

	<p>Eksponeeringstid: 96 time(r) Art: Phimepales promelas Metode: LL50 Test referanse: OECD 203 EPA 66013-75-009 Kommentarer: 68527-27-5 64741-64-6</p> <p>Verdi: > 10 mg/l Eksponeeringstid: 96 time(r) Art: Onchorhynchus mykiss Metode: OECD 203 Kommentarer: 64741-64-6</p>
Komponent	Isopentan
Akutt akvatisk fisk	<p>Toksisitet typen: Akutt Verdi: 34.05 mg/l Effektdose konsentrasjon: LL50 Eksponeeringstid: 96 time(r) Metode: QSAR</p> <p>Toksisitet typen: Akutt Verdi: 4.26 mg/l Effektdose konsentrasjon: LC50 Eksponeeringstid: 96 time(r) Metode: Study.</p> <p>Toksisitet typen: Kronisk Verdi: 7.618 mg/l Eksponeeringstid: 28 dag(er) Metode: NOELR QSAR.</p>
Akutt akvatisk alge	<p>Verdi: > 100 mg/l Testvarighet: 72h Art: Raphidoceles subcapitata Metode: OECD TG no. 202 Test referanse: Test report 182/06. Kommentarer: EL50. Resultater for blandingen.</p>
Komponent	Alkylat
Akutt akvatisk alge	<p>Verdi: 3,7 mg/l Eksponeeringstid: 96 time(r) Art: Pseudokirchneriella subcapitata Metode: EL50 Test referanse: OECD 201 Kommentarer: 68527-27-5</p> <p>Verdi: 0,5 mg/l Eksponeeringstid: 72 time(r) Art: Pseudokirchneriella subcapitata Metode: NOELR Test referanse: OECD 201 Kommentarer: 68527-27-5 64741-64-6</p> <p>Verdi: > 3.1 mg/l Effektdose konsentrasjon: EL50</p>

	<p>Eksponeeringstid: 72 time(r) Art: Pseudokirchneriella subcapitata Metode: OECD 201 Kommentarer: 64741-64-6</p>
Komponent	Isopentan
Akutt akvatisk alge	<p>Verdi: 5.2 mg/l Effektdose konsentrasjon: EC50 Eksponeeringstid: 96 time(r) Art: green algae Metode: QSAR.</p> <p>Verdi: 10.7 mg/l Effektdose konsentrasjon: EC50 Eksponeeringstid: 72 time(r) Art: Scenedesmus capricornutum Metode: (Growth rate.) Read across.</p> <p>Verdi: 7.51 mg/l Effektdose konsentrasjon: EC50 Eksponeeringstid: 72 time(r) Art: Scenedesmus capricornutum Metode: (Biomass.) Read across.</p> <p>Verdi: 1.26 mg/l Effektdose konsentrasjon: EC50 Eksponeeringstid: 72 time(r) Art: Scenedesmus capricornutum Metode: (Biomass.) Read across.</p> <p>Verdi: 7.51 mg/l Effektdose konsentrasjon: NOEC Eksponeeringstid: 72 time(r) Art: Scenedesmus capricornutum Metode: (Growth rate.) Read across. Kommentarer: Based on key study. The toxicity of 2-methylbutane to algae has been read across within the category from n-pentane.: EC 50 growth rate = 10.7 mg/l, and NOEC growth rate = 2.04 mg/L.</p>
Akutt akvatisk Daphnia	<p>Verdi: > 1000 mg/l Testvarighet: 48h Art: Daphnia Magna Metode: OECD Tg no. 201 Test referanse: Test report 31/04. Kommentarer: EL50. Data gjelder for blandingen.</p>
Komponent	Alkylat
Akutt akvatisk Daphnia	<p>Verdi: 4,5 mg/l Effektdose konsentrasjon: EC50 Eksponeeringstid: 48 time(r) Art: Daphnia magna Metode: EL50 Test referanse: OECD 202</p>

	<p>Kommentarer: 68527-27-5 64741-64-6</p> <p>Verdi: 0,5 mg/l Eksponeeringstid: 48 time(r) Art: Daphnia magna Metode: NOELR Test referanse: OECD 202 Kommentarer: 68527-27-5</p> <p>Verdi: > 2.6 mg/l Effektdose konsentrasjon: NOEL Eksponeeringstid: 21 dag(er) Art: Daphnia magna Metode: OECD 211 Kommentarer: 64741-64-6</p>
Komponent	Isopentan
Akutt akvatisk Daphnia	<p>Toksisitet typen: Akutt Verdi: 2.3 mg/l Effektdose konsentrasjon: EC50 Eksponeeringstid: 48 time(r) Metode: Study.</p> <p>Toksisitet typen: Akutt Verdi: 4.2 mg/l Effektdose konsentrasjon: EC50 Eksponeeringstid: 48 time(r) Metode: Study.</p> <p>Toksisitet typen: Akutt Verdi: 59.44 mg/l Effektdose konsentrasjon: EL50 Eksponeeringstid: 48 time(r) Metode: QSAR.</p> <p>Toksisitet typen: Kronisk Verdi: 13.29 mg/l Eksponeeringstid: 21 dag(er) Metode: NOELR QSAR.</p>
Komponent	Alkylat
Giftighet for bakterier	<p>Verdi: > 15.41 mg/l Effektdose konsentrasjon: LL50 Eksponeeringstid: 72 time(r) Art: Tetrahymena pyriformis Metode: QSAR Petrotox Kommentarer: 64741-64-6</p>

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Kjemisk oksygenforbruk (COD)	Kommentarer: Ikke kjent.
Biologisk oksygenforbruk (BOD)	Kommentarer: Ikke kjent.

Persistens og nedbrytbarhet, kommentarer	Flyktige stoffer brytes ned i atmosfæren på få dager. Produktet brytes fullstendig ned ved fotokjemisk oksidering. Produktet er ikke påvist nedbrytbart under anaerobe (oksygenfrie) forhold.
--	---

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Bioakkumulering anses for å være uten betydning på grunn av produktets lave vannløselighet.
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Verdi: 4,3 - 4,8 Metode: Log Kow Kommentarer: Ikke bestemt. Beregnet verdi for blanding.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Produktet inneholder flyktige organiske forbindelser (VOC) som fordampes lett fra alle overflater. Produktet er uoppløselig i vann og spres på vannoverflaten.
-----------	--

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat	Klassifiseres ikke som PBT / vPvB i henhold til någjeldende EU-kriterier.
------------------------	---

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Vannklassifisering : 2 (WGK).
---	-------------------------------

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Påse at beholderne er tomme før deponering (eksplosjonsfare). Ventiler til friskluft. Leveres til godkjent avfallsmottak i samsvar med lokale forskrifter.
Avfallskode EAL	Avfallskode EAL: 130702 bensin Klassifisert som farlig avfall: Ja
EAL Emballasje	Avfallskode EAL: 150110 emballasje som inneholder rester av eller er forurenset av farlige stoffer Klassifisert som farlig avfall: Ja
EU-forordninger	2008/98/EG
Annen informasjon	Avfallet skal behandles som farlig avfall. Leveres til godkjent avfallsmottak i samsvar med lokale forskrifter. Emballasjen må være tom (drypptørr).

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

ADR / RID / ADN	1203
IMDG	1203
ICAO / IATA	1203

14.2. FN-forsendelsesnavn

ADR / RID / ADN	BENSIN
IMDG	PETROL
ICAO / IATA	PETROL

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR / RID / ADN	3
IMDG	3
ICAO / IATA	3

14.4. Emballasjegruppe

ADR / RID / ADN	II
IMDG	II
ICAO / IATA	II

14.5. Miljøfarer

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

ADR / RID - Annen informasjon

ADR Andre relevante opplysninger	(D/E)
Farenr.	33
RID Andre relevante opplysninger	(D/E)

IMDG / ICAO / IATA - Annen informasjon

IMDG, andre relevante opplysninger	-18 C, c.c.
EmS	F-E, S-E

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/ Forskrifter)	<p>Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2001 om registrering, evaluering, autorisasjon og restriksjoner av kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europæisk kjemikalieagentur og om endring av direktiv 1999/45/EF og opphevelse av Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissjonens forordning (EF) nr. 1488/94 og Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissjonens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EF, 93/105/EF og 2000/21/EF, med endringer.</p> <p>Europaparlaments- og rådsforordning nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger og om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om endring av forordning (EF) nr.</p>
------------------------------------	---

1907/2006, med endringer.
 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98 / EF av 19. november 2008 om avfall og opphevelse av visse direktiver.
 FOR 2011-12-06 nr 1358: Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier), med endringer.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Ja
Eksponeeringsscenario, kommentarer	Relevant informasjon fra komponentens eksponeringsscenarier er innarbeidet i avsnitt 4 - 13 i dette sikkerhetsdatabladet.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet er basert på opplysninger som var i vår besittelse på det tidspunkt sikkerhetsdatabladet ble utarbeidet, og er gitt under forutsetning av at produktet anvendes under de forhold som er angitt, og i samsvar med den anvendelsesmåte som er spesifisert på emballasjen eller i relevant teknisk litteratur. Ethver annen bruk av produktet, eventuelt i kombinasjon med andre produkter eller prosesser, skjer på brukerens eget ansvar.
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H220 Ekstremt brannfarlig gass. H224 Ekstremt brannfarlig væske og damp. H225 Meget brannfarlig væske og damp. H280 Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming. H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene. H315 Irriterer huden. H336 Kan forårsake døsighet eller svimmelhet. H361d Mistenkes for å kunne gi fosterskader. H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann. H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann. H413 Kan forårsake skadelige langtidsvirkninger for liv i vann.
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Flam. Liq. 1 Asp. Tox. 1 Skin Irrit. 2 STOT SE 3 Aquatic Chronic 4 H224 H304 H315 H336 H413
Viktige litteraturreferanser og datakilder	Test report 31/04. Aspen 4T, Daphnia magna immobilisation test. Toxicon AB (2004). Test report 182/06. Toxicity testing of Aspen 4T, Algae growth inhibition test. Toxicon AB (2007). Test report 07-25. Evaluation of the aerobic biodegradability of organic compounds 182/06 (Aspen 4T). AnoxKaldnes AB (2007). Test report 046/13. Aspen 4. Fish, acute toxicity test. Toxicon AB (2013). Examination essay. Diffusion of alkylate petrol during discharge in the environment.

	Gunilla Henriksson, Annalena Tåmt (2004). Kemiska Ämnen. Prevent AB (2013). GESTIS International Limit Values, IFA.
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Endring i følgende punkter: 1-15. Inkorporering av eksponeringsscenarioinformasjon (Seksjon 4-13). Oppdatering av informasjon om blandingskomponenter (Seksjon 3). Endringer relatert til nye regler.
Versjon	1
Utarbeidet av	Lantmännen Aspen AB
URL for teknisk informasjon	http://www.aspen.se